

L'IGNORANCIA

SETMANARI POPULAR MALLORQUI

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Rambla, 10 pral.

Palma de Mallorca

SONARÀ CADA DIJOURS SI TÈ BUF A SES GANYES

PAGAMENT A LA BESTRETA

Un Trimestre, 1'25 pts.

Un número solt, DEU cts.

El rei a Barcelona

Quant aquestes fulletes arribin an els nostros lectors, ja tornarà esser a Madrid, altre vegada. A Barcelona la treballadora, la gran força d'Espanya, hi haurà estat dos dies. ¿Que son dos dies per escoltar tots els crits d'auxili i de justícia que els qui se troben orfens de protecció volen fer arribar a les seves augustes orelles?

De Mallorca, de la nostra terra hi son anats uns quants, a Barcelona. ¿Hauran parlat amb ell? Li hauran pogut fer veure l'abandon en que mos tenen, com si fossim més lluny que qualsevol colònia? Li hauran dit com mos volen ara mateix aillar-mos, limitant els viatges dels vapors, quant, si pogués esser n'hi hauria d'haver un cada hora?

La visió qu'el nostro poble té del Rei, necessària que cada any o cada dos, passàs per tots els seu estats, i deixàs que'l poble s'acostàs a ell. I veure sense vels de color de rosa, sino amb la llum crua natural, la verdadera situació de tots, de la gent de tots els estaments, de les terres, de l'industria, i llavors, amb gest verament imperatiu ordenà an els seus ministres segons el seu cor li dictàs.

El Rei es a Barcelona! ¿Serà això un nou comensament?

EL SEMERADOR.

Bon rumbo..! Vent en popa..!

Be anám..!

Les noves lleis donades a llum per combatre la fluixadat económica que peteix l'Estat, a res son més comparables que a les tres persones distintes i'l sol Deu vertader.

Representen aquestes:

1.ª L'aument del 60 per 8 de les contribucions. (Bon rumbo!)

2.ª El timbre o sello de 10 cèntims que tot consumidor tindrà que abonar quant adquirem qualsevol article protegit d'anvàs i precint, sia del preu que sia, encara que no ascendesqui de 5 cèntims. (Vent en popa!)

3.ª L'impost encarragat demunt els lletreros que ostentin els establiments. (Be anám!)

Excus anomar el sol Deu vertader perque

A L'EXPOSICIÓ

Ell—Que li trobes a l'Exposició?

Ella—Que ja que hi ha pianola, podrien fer una mica de ball.

Ell—Que trobes que no balla el Jurat?

comprenc que fàcilment s'endevina, que es Sa Magestat l'Ingrés Pecuniari.

Ara el qui no estiga conforme en respectar i creure aquesta novíssima trinitat, lo millor que pot fer es:

Si es consumidor, deixar que's prodesqui tot article que dugui sello.

Si es comerciant, suprimir els lletreros anunciadors de ca seva, apesar de la ridiculès d'una ciutat progressiva.

I si es industrial, creuar-se de braços i esperar que'l veinat li faci la seva protecció.

Es lo més pràctic per evitar qualsevol naufragi.

EMECE

TOROS

Es festa d'Espanya, plena la plassa, de gent qui crida, loca de sol, es l'espectacle, fort, gest d'una rassa, qui mal li diven art espanyol.

Es festa de sanc, olor de carnassa, sanc inmolada dins el redol, es inhumana la gent que hi passa, sos crits revelen un cant de dol.

El baf, es calent, la llum africana, onetja allà d'alt, senyera d'Espanya qui d'el poble medita'l seu mal.

L'afeminat perfil d'un homo brega en lluita innoble, el bou el rossega. Oh, la gran festa Nacional!

PITIUS.

5-6-920.

Petits Excursionistes

Altra volta els braus petits deixebles de l'Escola de Mancor—constants llegidors tots de la nostra IGNORANCIA—varen determinar sortir de llur simpàtic niaró. Per tot se'ls troba: Lluch, Gorch-blau, Castell d'Alaró, Puig de Sta. Magdalena, etc., son per ells llocs familiars; però aquesta vegada exteneren una micoia més llur volada i d'un llongo se mos plantaren, dilluns, dia 28, al bell mig del nostro Born per a, des d'allà, anar fent saltironets vers els nostros principals monuments, i contemplar per últim les teles exposades en les sales de l'Exposició Regional d'Art.

Eren una quarantena. Això es fer patria.

«Son petits, petits, petits.»

L'Era Nova qui s'acosta.»

Visca els petits-excursionistes de Mancor!!
Visca Mallorca!!!

Al marge d'uns mitins

Mallorca ha tenguda l'honra d'hostetjar entre sos braços a l'ilustre diputat i periodista catòlic, director de *El Siglo Futuro* de Madrid, D. Manuel Senante.

Mallorca está d'enhorabona.

Tots noltros els qui sentim els batecs de la fe que els nostres pares depositaren en nostros cors i que adams, nos interessam vivament pel resurgiment moral i material de la Patria, no porem manco d'enlairar públicament un himne de gratitut al fervent i aguerrit catòlic i al polític honrat.

Vuit dies ha durat la seva estancia entre noltros i durant vuit dies, continuament, i en tota l'escala social s'es notat un intens moviment de simpatia, d'amor, d'adhesió al pregoner de les doctrines regeneradores i a ses mateixes doctrines. Grossa es estada l'espectació per sentir l'ilustre orador i en

tots els mitins, tant a Ciutat com a Soller, Artá, Manacor, Inca i Lluçmajor la concurrència es estada nombrosíssima. El poble tot, del major fins al petit, de la dreta fins a l'esquerra, que ansia, té fam d'una solució al paorós problema social ha corregut per escoltar la paraula sincera i contemplar el pas de l'ensenya del catolicisme adherints'hi ab ses mans balletes i ab sos vives entusiastes.

—Es que avui, fins i tot els qui fletomen i reneguen de la religió per excelència, comprenen que no hi ha solució possible si no s'amotla dins la sava pura, íntegra, santa, regeneradora de l'humanitat, conservadora de la bona societat, base única, sola, indivisible de la civilització i de les bones costums i per lo tant del resorgiment de la Patria avui tan aterrada precisament per la manca de aqueis mateixos principis, d'aqueixa religió.

L'acció política, de la bona política, es necessària, es indispensable; tot bon ciutadà no pot escusarse'n. Es necessari un contramoviment a la invasió devastadora; es necessària l'acció catòlica-política en tots els ordres, tant en la família com en la societat, tant en la premsa com en el Consistori; que reïni Crist en tot i per tot perque Crist es la pau, es l'amor i sense pau i sense amor es follia cercar solucions car totes una mes prest, l'altre més tart s'esfonsaran per caure de base.

Temps fa que, l'ensenya que durant la setmana passada fou triunfalment passetjada a través de la nostra Illa, tremola gloriosa dins la nostra Ciutat. Tota persona d'altres mires i d'ansies regeneradores li deu un monument de gratitud perque ab lo seu pas ha fet vibrar més que mai l'ànima mallorquina i ha escampat l'aroma de l'única i verdadera solució que ja comença a acariciar-nos ab la dolça claror de l'aubada que nos anuncia un sol esplendorós.

Mallorca està d'enhonorabona!

BUSCARET DE LA PLANA

HONRADESA

(Rondalla)

En Xim caminava amb el caixó al coll. Un caixó lustrós que era sospès per una corda tota greixosa.

Era llimpia botes, i tenia els seus clients —com ell solia anomenarlos pomposament— un senyor gras que duia un vestit gris i un bastó amb un cap de cà. Quantes i quantes vegades ell havia quedat embadalit mirant-lo! si allò no semblava de fusta, qualsevol haguera dit qu'era un cap de carn i osos.

En tenia un altre d'esprimatxat, jove qu'era molt bò, sempre li donava paga doble i li demanava que feia sa mare, com qu'en Xim li havia contat que la pobreta estava malalta, molt malalta... i ell amb agrament de l'interès del senyor esprimatxat li enllustrava les sabates i les hi deixava que parexien un mirall de tan lluentes, i com un sol les haguera deixades si hagués sabut com fer-ho.

Un altre dels distingits era un senyor ja

d'edat, amb unes ulleres d'uns vidres gruixats i amb una barba blanca com els cabells i que li donaven un aspecte tot venerable i respectivol. Aquell senyor encara es recordava d'En Tomeu, el picapedrer, va'esser el pare d'en Xim, i un dia trobant-se dalt d'un bastiment i a l'acabatall d'una casa posà un peu en fals i s'afonà per l'espai proferint un xiscle esgarrafós, al caure al carrer es feu un trenc al cap i la sang ni sortia a dolls... en Xim al veure an aquell senyor es recordava de la tarda grissa en la qu'el vent bufava fent rodolar les darreres fulles que quedaven an els arbres i en la que dugueren a son pare tot esblainat sense que conegués ningú, quatre homos.

El pare morí el cap de pocs dies i d'allavor encà que sa mare, sa bona mare esmalaltí terriblement. Era tan gran el trastorn que tengué!

Els pocs estalvis que sa mare havia arconat, haviat se feren fonedisos i fou així que an en Xim se li ocorregue la gran idea.

—Ma mareta, no ploreu més —li digué— ja qu'estam a punt d'acabar els doblers i ja que sense doblers no se poden comprar medicines per curarvos, jo he pensat que podria triar ofici, i n'he triat i lo que a mi m'ha paregut millor es estat el fer de llimpia-botes ja que per fer això no es necessita gran força.

De primer la mare sí oposava pero, ell parlava tan bé i els doblers s'erant fet tan avall que la malalta es deixà convencer i a l'endemà en Xim ja sortia amb el seu caixó.

Aquell dia caminava trist, en tot el demati no havia lograt gran recapte, per fi arribava l'hora d'anar an el *Gran Cafe Grec*, on com cada tarda hi trobaria el senyor gras, del vestit plom i el bastó, pero calia anar alerta perque hi havia un moço molt ferreny que quan veyà al menut desenfeinat l'engegava a puntades de peu i a clotellades.

Vacilant entrà, allà a la tauleta de sempre hi havia el parroquià desitjat, però avui estava tot enfainat i escrivia consultant papers que treia de la cartera.

En Xim s'hi acostà i comensà la feina.

Quan casi no estava llest el senyor s'alçà, el pagà i sortí precipitadament mentres li queia la cartera sense que sen temés.

En Xim la recollí afanyosament, mirà a tot entorn: ningú l'havia vist! l'amagà, ben amagada dins sa pitrera i sortí també.

Ja tenia doblers! Ja era ric! amb allò podria comprar les medecines cures qu'havia receptat el metge i que l'apolecari no havia volgut dar a fiar cansat ja d'enmatllavaments. Sa mare se curaria de segur! i com aquest eran els pensaments que s'anava forgant en Xim mentres apretava el pas per anar a ca seva a donar la bona nova.

Tot d'un cop s'aturà, per sa ment li acabava de passar un pensament que li feu veure la realitat del fet.

El senyor gras no li havia dat la cartera perqu'en fes lo que volgués sino que l'havia perduda. Era idò un robo el quedarsela.

—Jo lladre! —exclamà entre dents— Mai! i es posà a desfer el camí per retornar lo que no era seu.

A la porta del café trobà al senyor tot descaixat que cercava afenyós la cartera.

En Xim si acostà i li allargà confesant-li la feblesa haguda al voler quedarsela.

Admirat el senyor de l'heroicitat de l'infant li oferi encarregar-se d'ell i de sa marona benvoiguda a la qui anaren a veure.

Fou felicitada coralment per aquell senyor p'els bons sentiments qu'havia inculcats an el seu fill i ella donà aquesta resposta:

—L'honradesa es la virtud mes gran i el tresor millor que hi hà-en la terra, únic que deu i pot ambicionar un pobre.

PERE VENTAFOC.

MARINENCA

A dos reals s'unsall

Senyors, tal com heu llegiu, a dos reals s'unsal, dit preu s'enten *costo flete seguro* bordo una pastera (o barqueta en quilla) de sus moltes que hi sol havé su devant la Llonja. A dos real cada unsa de gamba, *inclusive* s'aigo que si aferra, caragolets, pedretes, *popet*, peixets infantils, cranquets i... balanses no molt afinades, que diguem, i qualque pes (de pesà) un si es o no es escantallat. Aquest preu s'enten tan sols per sa gamba anomenada de ganguil o sia la que se pesca pels peratjes de poc fons, com es are baix dels molins, s'aigo dolsa, mollet ect. ect. En quant a sa de *garballet* això ja es cosa de *lo alto* car hi ha que comenar-la dies o vespres antes i estar disposat a pagar un *estropici*...

I a dos reals s'unsal resulta a tres duros es kilo, si mal no me hierro com deia un *urbano* amic meu que encare no se puede avenir de que fos *aprobabo* de castella en sos *examits* municipals.

Teniu molta de raó de que se tracta d'un gust o afició *esportiva* i per lo tant *arna con gusto no pica*, i si ja en temps antic el pescà d'afició ja no era res barato que no será ara que el peix antes de agafar-lo ja el pagau a raó d'unes dues pessetes sa tersa?

I mes raó teniu, voltros que estau en el *secreto* gambé, en dir-mé que malgrat tanta carestia no'n coneixeu cap de dit ofici que tenga conte corrent a cap banc ni que *ocupi* cap *auto* ni *moto* per anà de ca seva a sa pastera o *viceversa*, vuí dir, que *gosen* de millor *posició* que antes i quant sa gamba anava a *sou* (cuant sa venia cara).

I tot aqueix bollit no seria tant si hi ha gués peix, pero aroyauó voltros *profanos* acompanyats d'un bon *pátric* i voreu qu'el nin no heurá de fermá el moix a sa tornada; tot lo mes quatre tortets grisos, sis o set donzelles llemicoses, uns quants *tamborés vulgo* esparraiets, dues escórperes menors de edat i per molt que un homo prémiga no'n surt des *peix de prema*... com diuen ses cuineres; de peix *agafadó* cap. Total que cada *pexerri* vos costa dos reals i quatre centims, una bona suada, se soleiada consiguent i tan divertits!

¡Oh manes d'en Pep d'Eubeny i Pau de la Pau pares de l'ignorancia, senyora ávia d'aquesta, si traguseu el cap per un *ventan*al de sa Llonja! i mes gros encare seria si

tregués sa closca *viviente* aquell senyor *Esparrey* i mestre Quietano tan *afecionats* a remolcá es volentí per dins les algueres i *fondals* ¡Com muden els temps, senyor! Llavor si qu'heu dirien de qu'es peix (i sa gamba) an el seu temps *era altra cosa...* Be es vé que encare no hi havia *motos* de vensina a raó de sis o set pessetes per pescada ni *Cubs*, ni més *enceses* que les de *fitora* per carabiners desenfeinats.

Ma preguntareu ¿Tornará aquell temps? no diré que no, i si torna i som viu m'ha tornaré *armá* d'orretjos nous... perque es que tenia els som cremats... No vos ne rigueu, respectau es meu *arranque* de protesta. N'*Hernán Cortés* va cremar les *naves* per llevar la tentació a les seves tropes que li volien fugir.

Jo som fet igual perque no ma fugin les pessetes a raó de dos reals *s'uns de gamba...*

D'avui en devant pescaré a... sa pescateria.

PEP PASTILLA DE S'ARENAL

COL·LOQUIS INTIMS D'UN ESTUDIANT

Retorn

Passaren, ja, gracies a Deu, els examens. A força de estudiar molt, de passar nits sense dormir i de reçar i encomenarse a tots el sants i santes del cel l'estudiant ha aprovat totes les asignatures que duia. Molt de

mals ratos ha passat i molt ha sufrít, pero la sort ha estat sa companyona i ha sortit trionfant de la batalla de final de curs. Bé pot dur un ciri a la Sang, ademés de la novena que tenia promesa si l'amparava.

Ja llest dels seus quefers, només pensa en tornar a la seua terra, a la seua aimada Mallorca. Per lo tant pren el tren cap a Barcelona i d'aquí el vapor cap a Mallorca, la bella.

Fa uns quants dies que ja es a la Ciutat de les Mallorques, el nostre estudiant.

Ha trobat la Ciutat, poc més o manco, així com la va deixar. La gent segueix pasetjant-se els vespres pel passeig del Born. En «*Faustulo*» encara escriu les seues *poètiques cròniques «Aras de terra»* en el diari de la nit... Pero en el temps qu'ha estat fora d'aquí han passat coses de molta importancia. Un torero, per *no faltar a su palabra de honor*, va venir volant en hidro-havió, essent un sucés qu'ha cridat fortament l'atenció per tot Espanya. Si hagués estat jo qu'hagués vengut volant, per arribar més prest a Mallorca, segurament no sen hagués parlat tant ni de molt. S'ha celebrat la festa de la flor; i segons notícies les senyoretas, en lloc de posar flors naturals, la major part eren unes petites floretes artificials, es dir que llevaren a dita festa la única poesia que tenia.....

L'estudiant ja torna esser a sa patria. Dispensau, ciutadans, si lo primer qu'he fet ha estat criticar lo qu'ha pasat el temps qu'era fora de vosaltres.

RUPIT

Ciutat de Mallorca—15—Juny—20.

Novell gelat "Gloria"

Havem tastat el nou gelat de torró de *Jijana «Gloria»* del qu'es representant el nostre amic Bonaventura Miralles i mos ha agradat tant que encara tenim la boca dolça i ja fa un parell de dies qu'el varem tastar. Desitjam un bon negoci al nostre bon amic.

Berbes

—Si ets bon atlot tres dies—diu sa mare—te donaré dues pessetes.
—El nin no contesta.
—Que penses?
—Pens si me convé.

CA NOSTRA

Rambla, 10 pral.—PALMA

D. _____
resident a _____ carrer de _____
n.º _____ pis _____ desit-
ja ferse soci de l'entitat (1) _____
satisfent la quota mensual
de (2) _____ pts.

(Firma)

(1) Indicar a quina societat vol perteneixer: Agrupació L'ignorancia, Societat Artística i Mallorquina, Sala de Dibutx o Centre Regionalista.
(2) La quota mínima es d'una pessefa.

16 —

ESCENA II

Madò Bet i na Margalida sa filla qui entra p'el portal del carrer amb una panera.

MARGALIDA.—Mumare estic espantada:

he trobat en Bartomeu.
no ha dit «Alabat sia Deu»
ni tan sols no m'ha mirada.

M. BET.—Jo si qu'estic astorada:

no sé com t'ho he de di-
suara es vengut aquí
i m'ha duita una embaixada...

MARG.—I tan sols no m'ha esperada?

i sen ha anat? que vol di?

M. BET.—I m'ha dit que te digués
que ja mai tornaria.

MARG.—Jo casi asseguraria

que ho heu entès al revès.

M. BET.—Al revès? No Margalida,

ell ha parlat bastant clà,
m'ha dit que no tornarà.

MARG.—Ell això pareix mentida!

I no ha dit quin motiu té
per fer-me aquesta passada?

M. BET.—Si; aquella gran ballada
que feres amb en Ferré.

ACTE SEGON

L'escena representa la casa de Madò Bet. Per damunt les cadires s'hi veu roba de ball de la seva filla. Ella està prop del prosceni espauant una falda. Entra en Bartomeu.

ESCENA I

BARTOMEU.—Madò Bet, que Deu vos guart que no hi es na Margalida?

M. BET.—Fa un moment qu'es sortida... que vols seure?

BART.—No qu'es tart.

M. BET.—Si vols que li diga res?

BARTOMEU.—Si, sabeu que podeu fé,
digau-li a sa vostra fia
que faci la seva via
que jo ja no tornaré.

M. BET.—Bartomeu! que diràs ver?
aquesta sí que m'es bona!

BART.—Jo en haver de cercar dona
la vull de seny, si pot'ser.

M. BET.—I no me diràs per que
tan aviat ets mudat?

Impresionisme:

I aquest quadro que representa?

El pintor impresionista.

Que dimoni m'he de recordar! figuris que fa mes de tres anys que'l vaig fer!!....

A una sabateria

—Me doni un parei de sabates que no me facin mal an es cap.

—Com?...

—Sí, senyor; perque la meva dona te sa costum de tireslesmè an es cap.

Entre pare i fill.

—Mumpare, me voleu ajudar a fer sa meva traducció llatina.

—No me's possible, fill meu, no vaig aprendre llatí.

—Quins pares tan bons vares tenir.

L'IGNORANCIA

Redacció i administració Rambla, 10 pral.

D.

resident a _____ carrer de _____ n.º _____ pis _____ es suscriu al setmanari popular L'ignorancia, satisfent la quota trimestral de 1'25 pts.

(Firma)

Amics de L'ignorancia: ompliu amb un nom d'un nou subscriptor aquest bolletí.

CORRESPONDENCIA

Josep Mora.—Rebut lo vostro. Espera torn. Gracies.

Biblioteca CA NOSTRA

Hem rebut amb dedicatives que agraim profundament, els llibres «Valldemossines» i «Guia de Valldemossa» de la notable prosista D.ª Coloma Sans de Rosselló.

Dos volums de l'obra que acaba de sortir a la llum, *El Ayudamiento de Palma, Municipalización de servicios* d'En Jaume Ensenyat i Alemany.

TRENCA-CLOSQUES

GEROGLIFIC

RE RI

PORQUERET DE LA PELLICA

ROMBE

Sustituir els punts per lletres de manera que horitzontal i verticalment se llegesca:
1. Consonant; 2. Llinatge; 3. Nom d'home;
4. Iglesia i 5. vocal.

FABIOL

ua. lo .e.e. e.a.e..

ue .e .e.a .o...é a.a.

.o. .a.e. .eu .e .o...a.

.e. .e.e..a. u. .a.e..

UN PAGÉS DES PLA.

XARADA

Prima, nota musical
la segona ho es també
i es meu tot es animal
que vola de lo més be.

ESPOLETA.

1. Quin animal es el mes aperescut al moix, tant selvatge com ell, tan domesticable com ell i que meula i ranpinya com ell?
2. En que s'assembla el Sol a mi?

PASTORET DE LA VALL.

Fins dijous qui vé si Deu ho vol i Maria.

Solucions del número passat:

Al geroglific: Cal-Q-lar=Calcular.

Al Rombe: M. mar, Maria, riu, a.

Al ambidextre: Uep, peu.

A l'endevinaia: El ruc havia tornat ase.

Endevinaire: Porqueret de la Pellica.

JOANET DE SA GERRA.

CORRESPONDENCIA TRENCA-CLOSQUERA

Bergantell.—Rebut lo vostro. Gracies amic. Perque no feis de presentarvos? Guaitau pel coll de sa gerra i vos veuré de la cara.
Espoleta.—Tot anirà, si Deu ho vol. Agrai-dissim.

Tip. de Sebastia Piza

— 14 —

BART.—Perque m'han dit que heu anat a un ball, i ha ballat moltes vegades.

M. BET.—I què? Que no s'han de divertir quant son joves les atletes.

BART.—Madò Bet, jo pens així.

M. BET.—No sé com le hi he de dir... Ai, pobre filleta meva! vaja un pecat per ballar...?

BART.—Deu m'alliber de cercar dona qui no sap estar recullida dins ca seva.

Li poreu dir una cosa, Ja qu'ella ho ha fet així jo he mudat de procei, i me casaré amb na Rosa.

M. BET.—Ido així!

BART.—Favor em fareu si li donau tal noticia no's que jo tenga malicia, pot ballar tant com voldreu!

M. BET.—Bartomeu! mai gués pensat que tu fesses tal passada no més per una ballada!

BART.—Ja hi veis: això m'ha bastat No vats jo d'aquest bugat:

— 15 —

no he mester que qualque dia quant arribàs el mitx dia no hagués cuinat el dinar, la roba sense rentar ni planxada la camia i se posàs a ballar.

A Deu! No'm puc aturar! Deu fassa que qualque dia vos fugi aquesta mania de dins el cap. (sen va)

M. BET.—Vés bajà!

En quatre anys de festetjar Deu meu! pobre Margalida! i ara ja la m'ha avorrida només perque va ballar. Ja veig qu'hauré de mudar, perque com jo vetx na Rosa que a cap ball ha feta nosa sempre amb sa mare allà dins la volen tots els fadrins i diuen qu'es acertada.

Ja estic ben determinada a seguir aquell consell qu'em va da Madò Maria, si jo vull casar ma fia, si no, no hi haurà remei!